

UPOKOJENEC

ORGANO DELL' ASSOCIAZIONE DI PENSIONATI STATALI E PARASTATALI A LUBIANA
GLASILO DRUŠTVA DRŽAVNIH IN SAMOUPRAVNIH UPOKOJENCEV V LJUBLJANI

Št. 11.

Ljubljana, dne 20. novembra 1941./XX.

Leto VI.

Uredništvo in uprava: Wolfova ulica št. 10. Tel. 4553. Društveni čekovni račun Poštne hranilnice št. 12-131, oni društvenega Posmrtnega sklada pa št. 17-678. Izhaja enkrat mesečno.

72. rojstni dan Kralja in Cesarja

Zmagovita Italija je praznovala v torek 11. t. m. rojstni dan Kralja in Cesarja Viktorja Emanuela III., pod čigar srečno vladavo je država v smelem razmahu dosegla največji razvoj v vseh panogah narodnega življenja. Z modrim vladarjem na čelu se je italijanski narod uvrstil med prve narode sveta, Italija je pod njegovim vodstvom dosegla največji mednarodni ugled in italijansko orožje se je ovenčalo z neverjetnimi zmagami na vseh bojiščih, kjer koli je v boj posegel vrli italijanski vojak.

Dejstvo, da je Kralj in Cesar pred dvema desetletjema poveril vladne posle Duceju, najboljšemu sinu Italije, še posebno kaže daljnovidnost vladarjevo in njegovo stremljenje, da se postavi popolnoma v službo naroda in države. Domoljubni vladar in nesebični državnik predstavljata dvojico, po katere prizadevanju se je Italija v polni meri razmahnila kot velesila prvega reda ter je na domačih tleh iz temelja preosnovala javno življenje, obenem pa segla preko okvira svojih tesnih mej. Ustvarila si je mogočen kolonialni imperij, premaknila svoje meje po sledovih rimskega antičnega imperija ter si v borbi

za novi red osvojila trdno stališče za odločilno sodelovanje pri novi ureditvi Evrope.

Prebivalstvo Italije je na današnji dan v duhu trdno povezano s svojim vladarjem ter pošilja iskrene pozdrave Kralju in Cesarju z željo, da bi tudi sedanjo borbo dokončal z zmago, kakršno si je Italija nedvomno zaslužila.

ČESTITKE LJUBLJANE

Za rojstni dan je župan mesta Ljubljane dr. Juro Adlešič Velikemu Kralju in Cesarju Viktorju Emanuelu III. brzojavno sporočil naslednje voščilo ljubljanskega prebivalstva:

Al primo Aiutante di Campo di Sua Maestà il Re Imperatore.

Pregasi chiedere Maestà Re Imperatore voler benignarsi accogliere espressioni rispettosi devoti auguri popolazione di Lubiana. Sindaco dott Adlešič.

Prvemu pobočniku na bojnem polju Veličanstva Kralja in Cesarja.

Prosimo, da naprosite Nj. Veličanstvo Kralja in Cesarja, naj blagohotno sprejme izraze spoštljivih in vdanih voščil prebivalstva Ljubljane. Zupan dr. Adlešič.

Ducejevi ukrepi za slovenske akademike

O priliki svojega zadnjega razgovora z Ducejem, je Eksk. Grazioli razložil skromne razmere slovenskih študentov, ki vsekakor želijo nadaljevati svoje študije v Italiji. Povedal je tudi, da mnogi izmed njih nimajo zadostnih sredstev za nadaljevanje svojih študijev. Duce je zato oprostil vseh taks medicine, ki želijo nadaljevati svoje študije na univerzah v Kraljevini, ker ljubljanska univerza nima popolne medicinske fakultete.

Razen tega je Duce s svojo dobrohotnostjo dal na razpolago naši pokrajini 100 študijskih štipendij po 4000 lir za dijake, ki bi se vpisali na univerze v Kraljevini. Za te štipendije je določen sledeči razpis:

Razpis 100 študijskih podpor po 4000 lir letno za slov. akademike za študijsko leto 1941-42-XX.

Razpisanih je 100 študijskih podpor po 4000 L letno za slovenske akademike, pri-

stojne v novo Ljubljansko pokrajino, arijskega pokolenja, ki se bodo vpisali v študijskem letu 1941-42 na kr. univerze Kraljevine.

Študijske podpore se bodo podeljevale predvsem slušateljem z nepopolne medicinske fakultete ljubljanske univerze. Po podelitvi študijskih podpor tem slušateljem se bodo za preostale podpore upoštevali slušatelji z belgrajske in zagrebške univerze in sicer taki, ki so bili vpisani na fakultetah in so posečali tečaje, katerih ljubljanska univerza nima. V kolikor bodo podpore tudi po tej drugi razdelitvi še na razpolago, jih prejmejo slušatelji kakršne koli fakultete, ki bi nadaljevali ali začeli svoje študije na eni izmed italijanskih univerz. Za podelitev teh podpor bodo odločilni prosilčevi dosežani študijski uspehi in gmotni položaj, kakor tudi gmotne razmere njegove družine.

Reflektanti, ki se nameravajo udeležiti razpisa, morajo predložiti Visokemu Komisariatu (Urad za univerzitetne zadeve — Kongresni trg 11) do 5. novembra 1941-XX (ob 12. uri) svoje nekolikovane prošnje, naslovljene na Visokega Komisarja, opremljene z naslednjimi nekolikovanimi listinami:

a) spričevalo o izpitih, opravljenih v prejšnjih študijskih letih. Kdor se vpisuje prvič na univerzo, predloži zrelostno izpričevalo;

b) potrdilo pristojnega občinskega urada, da je prosilec Slovenec in da je pristojen v eno izmed občin Ljubljanske pokrajine;

c) izkaz o gmotnem položaju prosilca in vseh rodbinskih članov z navedbo predpisanih davščin. („Imovinski izkaz“, potrjen od občine, sodišča in davčne uprave.)

Predlože naj se tudi vse druge listine, ki osvetljujejo prosilčev primer.

V prošnji mora prosilec pod svojo odgovornostjo navesti, da ni židovskega porekla, in označiti naslov svoje družine, kakor tudi fakulteto in univerzo Kraljevine, na kateri namerava študirati.

Prošnje, ki bodo vložene po določenem roku ali ki ne bodo opremljene s predpisanimi prilogami, se ne bodo vzele v pretres. Listine, izdane v slovenskem jeziku, morajo biti prevedene v italijanski jezik.

Pripomba uredništva.

Termin za predložitev prošenj je sicer že potekel. Vzlic temu smatramo za svojo dolžnost, da objavimo tudi v našem društvenem glasilu ta novi dokaz Ducejeve velike naklonjenosti do slovenskih študentov.

Mislimo, da ni treba ponovno poudarjati, koliko je že italijanska oblast storila za procvit in napredek Ljubljanske pokrajine, in to vse po naklonjenosti in uvidevnosti najvišjega predstavnika rimske oblasti v naši deželi Ekscelence Visokega Komisarja Graziolija, ki ob vsaki priliki in s popolnim uspehom opozarja Duceja ne samo na gospodarske, temveč tudi na socialne in kulturne potrebe prebivalstva naše pokrajine.

Važne uradne odredbe in uredbe

Predpisi o porazdeljevanju oblačilnih predmetov

V zvezi z okrožnico Visokega Komisarja z dne 24. okt. 1941-XIX, št. 4716-27 v gorenji zadevi se pojasni še sledeče:

1. Ukine se prosta prodaja za predpostavljene in preproge za tla; nadalje za torbe toaletnih predmetov, popotne torbe, aktovke, torbice in torbice za dame, ako so ti predmeti iz kože ali usnja.

Ker navedeni predmeti niso vsebovani v obrazcu za inventar; naj jih stranke posebej prijavijo z navedbo števila ali površine v kvadratnih metrih Zbornici za TOI, kadar bodo predložile izpolnjene obrazce za inventar.

2. Zaradi uvedbe nakaznic za izgotovljene kožuhe je trgovina s kožami, določenimi za krznarstvo, dopustna le med producenti trgovci in izdelovalci oblačil.

Prodaja navedenih kož občinstvu je prepovedana do vstopa v veljavo nabave potom oblačilnih nakaznic.

3. Producerske tvrdke in trgovci na debelo, katerim je v smislu razpisa Visokega komisariata z dne 26. okt. 1941-XIX, VIII št. 4716-45-1941 prepovedana prodaja tkanin iz volne in iz bombaža, čistih in mešanih z volno ali bombažem v izmeri nad 20%, morajo prijaviti Zbornici za TOI potom svojih združenj količino navedenih tkanin, ki so v njih posesti, z navedbo, koliko je od te količine namenjeno za izvoz, za vojaška naročila, odnosno za notranji konzum.

Visoki Komisar bo izdal odredbe glede namembe tega blaga.

Tudi vzorci za obrazce registrov v smislu naredbe Visokega komisariata z

dne 9. okt. 1941-XIX, št. 123, se že razdeljujejo po Zbornici za TOI.

Konec oktobra so izšla ministrska navodila za porazdeljevanje oblačilnih predmetov, obenem pa tudi je bilo objavljeno število točk, ki jih bo treba oddati pri nakupu posameznih predmetov. Karte se izdajajo na osebe in se ne morejo odstopiti. Odrezki, ki so že odrezani od karte, ne veljajo za nakup. Pač pa lahko družinski poglavar izvršuje nakupe za svoje družinske člane s pomočjo kart. Odrezki z arabskimi številkami omogočajo nakup oblačilnih predmetov. Odrezki z rimskimi številkami služijo za nakup opremljenih predmetov. Za nakup teh predmetov se lahko porabi tudi več kart družinskih članov, če ena karta ne zadostuje zaradi premajhnega števila točk. — Karta se porablja za vsake 4 mesece ena tretjina, torej za odrasle v prvih 4 mesecih od številke 1 do 40, v drugem štirimesečju od 41 do 80, v tretjem pa od 81 do 120. Za predmete, za katere je potrebno več točk kot jih je dovoljeno za dotično četrtletje, velja načelo, da se lahko nabavijo samo v primeru, da še ni bila porabljena nobena točka. Glede odrezkov z rimskimi številkami, velja, da jih lahko potroši lastnik v prvih 4 mesecih samo eno tretjino, t. j. 10. — Posebna določila veljajo za novoporočence, ki si nabavijo lahko določeno število predmetov. — Poleg določil o številu točk so objavljena tudi določila glede predmetov, katerih prodaja je prosta.

Natančnejša, zelo obsežna navodila so bila objavljena v ljubljanskih dnevnikih.

Nove cene tobaka, cigar in cigaret

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je na osnovi Kraljevega zakonskega dekreta z dne 19. maja 1941-XIX št. 415, ki je bil spremenjen v zakon z dne 8. avgusta 1941-XIX, št. 904, in se je nanašal na ustanovitev monopola v Ljubljanski pokrajini in na osnovi 3. člena ministrskega dekreta z dne 1. junija 1941-XIX ter Kraljevega zakonskega dekreta z dne 3. maja 1941-XIX št. 291, spričo dognanja, da je treba cene tobaku, ki ga izdeluje nacionalni monopol in ga prodaja v Ljubljanski pokrajini, prilagoditi novim cenam v Kraljevini, pa zaradi potrebe, da se izpopolni prodajna tarifa blaga, ki ga izdeluje ljubljanska tobačna tovarna, odredil:

Od 5. novembra 1941-XX dalje se cena nacionalnih tobačnih izdelkov kakor tudi izdelkov kraljevine tovarne v javni prodaji poviša, kakor sledi:

Nacionalni izdelki

Tobak za njuhanje: rezan Macubino od 30 na 40 lir za kilogram, v prahu Sun di Spagna od 60 na 80 lir;

rezan tobak: Dalmazia od 160 na 200 lir za kg, la močan, debelo in tanko rezan, od 90 na 100 lir;

cigare: Cavour od 2.60 na 3 lire za komad, Regalia od 2.60 na 3, boljši Toscani od 80 na 90 cent., boljši polovični Toscani od 40 na 45, Vir-

ginia od 80 cent. na 1 liro, Roma od 30 na 35 cent. za komad;

cigarete: Savoia od 50 na 65 cent. za komad, Eneo od 40 na 50, Serraglio od 36 na 45, Macedonia Extra od 34 na 42, Tre Stelle od 25 na 30, filtrirane Tre Stelle od 25 na 35, izvozne Macedonia od 27 na 32, Stadio od 22 do 26, AOI od 22.5 na 28, Nazionali od 18 na 22 cent. za komad.

Izdelki ljubljanske tovarne

Tobak za žvečenje: od 58 na 60 lir za kilogram;

rezan tobak: Savski od 75 na 110 lir za kg. Ekstra duvan od 114 na 150, duvan I. vrste od 57 na 75, duvan II. vrste od 40 na 55 lir za kg;

cigare: Virginia od 50 na 80 cent. za komad, Portoriko od 35 na 60, kratke od 25 na 40 cent. za komad.

Cigarete: Neretva od 170 na 240 lir za 1000 komadov ali 24 cent. za 1 komad, Morava od 155 na 200 lir za 1000 komadov ali 20 cent. za 1 komad, Zeta od 123.50 na 180 lir za 1000 ali 18 cent. za en komad, Ibar od 115 na 160 lir za 1000 ali 16 cent. za en komad in Drava od 95 na 130 lir za 1000 ali 13 cent. za en komad.

Ljubljana, 3. novembra 1941-XX.

Visoki Komisar **Emilio Grazioli**.

Društvena kronika

Informacije

Podaljšanje veljavnosti železniških legitimacij za leto 1942

Od Finančne direkcije smo prejeli naslednji dopis:

Št. 10.017/II

V Ljubljani dne 17. oktobra 1941-XIX.

Uredništvu „Upokojenca“

v

Ljubljani.

V svojem cenjenem listu izvolite objaviti naslednje obvestilo:

Podaljšanje veljavnosti železniških legitimacij za upokojenca.

Državni upokojenec in upokojenka, ki so zase in za svoje rodbinske člane dobili železniške legitimacije od finančne direkcije in ki od nje še vedno prejemajo pokojnino, naj ji predlože svoje legitimacije zaradi podaljšanja veljavnosti za prihodnje leto že v novembru ali decembru 1941, zlasti če jih nameravajo uporabljati takoj v začetku leta 1942. Železniškim legitimacijam je treba priložiti:

1. odrezek (kupon) čekovne nakaznice, po kateri je bila izplačana pokojnina za pretekli mesec;
2. železniško znamko za 0.76 L (2 din), ki je v legitimaciji nihče ne sme nalepiti sam.

Če železniški legitimaciji poteče letos petletna doba in v njej ni več prostora za vpis veljavnosti za leto 1942., direkcija železnic ne bo izdala nove legitimacije, ampak vložek k sedanji legitimaciji. Vložek bo sestavni in neločljivi del legitimacije. Na njem se bo moral imetnik podpisati. Pri nakupu vozovnic po znižani ceni ga bo moral pokazati potniški blagajni vedno z legitimacijo vred zaradi žigosanja v ustrezni rubriki. Kdor hoče naročiti vložek, mora legitimacijo takoj poslati, priložiti pa vložek I.— L v gotovini, železniško znamko za 0.76 L in odrezek čekovne nakaznice.

Finančna direkcija bo morala namreč vložke naročiti pri direkciji železnic že do 15. novembra 1941.

Upokojenec in upokojenka iz Ljubljane naj izroče in prevzamejo svoje legitimacije v poslopiju finančne direkcije v pritličju, soba št. 3, in sicer vsak delavnik od 10. do 12. ure. Ostalim upokojenecem in upokojenkam bo direkcija vračala legitimacije po pošti.

Per l'Alto Commissario
il Direttore della finanze:

Za Visokega komisarja
finančni direktor:

Mosetitz.

K temu navodilu pripominjamo:

Ta popis smo za oktobrsko številko našega društvenega glasila prepoznali prejeli.

Upokojenec, katerih železniška legitimacija poteče letos petletna doba in v njej ni več prostora za vpis veljavnosti za leto 1942., in se torej mora opremiti z vložkom, naj, če niso to že storili do označenega termina, takoj predložijo ali pošljejo svoje legitimacije z navedenimi prilogi finančni direkciji.

Upokojenec, katerim nakazuje pokojninske prejemke železniška direkcija, predložijo svoje legiti-

macije le tej direkciji. Ravno tako tudi vdove železničarjev, ki sicer dobivajo pokojninske prejemke od finančne direkcije, a imajo rumene legitimacije. Finančna direkcija prolongira samo modre legitimacije.

Upokojencem, stanujočim izven Ljubljane oziroma nje okolice na področju Ljubljanske pokrajine, pa svetujemo, da v vsakem kraju prevzame eden od upokojencev od ostalih tovarišev legitimacije in jih pošlje s predpisanimi prilogami vred finančni (oziroma železničarji železniški) direkciji v podaljšanje za leto 1942. Na ta način si prihranijo znatne stroške za poštne posameznikov. Prosimo pa, da naj ne pošiljajo legitimacij in predpisanih zneskov na naše društvo, temveč kakor povedano, direktno direkciji. Društvu se prihrani s tem nepotrebno delo in bi se vsa zadeva samo po nepotrebem zavlačevala.

Iz zapisnikov dveh sej upravnega odbora

Peta odborova seja se je vršila dne 1. avgusta t. l. ob 5. uri pop. v društveni pisarni. Seji je predsedoval podpredsednik g. sanitetni nadsvetnik dr. Milan Papež. Predsednik g. dr. Vrtačnik je zaradi boleznj opravičen.

1. Prečita se zahvala Pokrajinskega odbora Rdečega križa za poklonitev zneska 3800 lir za socialno pomoč RK.

2. Članica g. Franja Flandrova na Primskovem (Dolenjsko) izraža pismeno zahvalo za uspešno akcijo od strani društva glede prejema njene rodbinske pokojnine.

3. Član R. V. prosi za podporo iz Posmrtnega sklada. Prosilcu je bil — zaradi nujnosti — že odposlan odklonilni odgovor, ker bi podelitev podpore nasprotovala Pravilniku Posmrtnega sklada. Soglasno na znanje in odobreno.

4. Član L. Š. predlaga, da bi društvo poduzelo potrebne korake, da se zaradi stalno naraščajoče draginje dopustna višina postranskega zasluga primerno dvigne, ne da bi se zmanjšala draginjska doklada. Glasom zakona je namreč dovoljen od 1. aprila 1940 dalje v prvem draginjskem razredu zaslužek do 3000.— Din = 1114 lir, ne da bi se zmanjšala draginjska doklada.

Z ozirom na sedanje razmere in predvsem z ozirom na dejstvo, da se nahaja precejšnje število državnih upokojencev, ki so se zatekli na teritorij Ljubljanske pokrajine, katerih pokojninski prejemki še niso urejeni in so torej navezani zaenkrat samo na skromne podpore Rdečega križa, in predvsem z ozirom na dejstvo, ker je sedaj v glavnem naloga društva, da skuša izposlovati pred vsem zvišanje nezadostnih pokojninskih prejemkov v obče, — ne more društvo za sedaj podvzeti korakov v zaprošenem smislu. Prosilce se bo o temu obvestil.

5. Društveni odbornik g. Šerčer je vložil pismeno prošnjo, da bi društvo predložilo na Visoki Komisarijat spomenico za izenačenje pokojninskih prejemkov vseh orožniških upokojencev z onimi sorodne stroke policijskih stražnikov (kr. karabinerjev). Enako prošnjo je že predložilo Društvo upokojenih orožnikov. Soglasno sprejeto. (Opomba: Spomenica je bila predložena).

6. Z naredbo Visokega Komisarja z dne 26. junija 1941-XIX št. 67, — objavljeno v Službenem listu z dne 16. julija t. l. 57. kos, o izravnavi plač in prejemkov za osebje bivše jugoslovanske države in drugih javnih ustanov, — se morajo plače in

drugi prejemki uradnikov in plačevancev prejšnjega režima, ki službujejo pri raznih državnih uradih Ljubljanske pokrajine itd. — likvidirati od 19. junija dalje v razmeri 38 lir za 100 dinarjev. Tukajšnja fin. direkcija ni izplačala te razlike drž. upokojencev z motivacijo, da govori naredba o uradnikih in plačevancih, ki „službujejo“, upokojenci pa ne službujejo več.

Ker so bile pokojnine za mesec junij izplačane v lirah po prejšnjem kurzu 10 : 3, jim gotovo pripada ta diferenca od 19. junija do 30. junija. Predmetna spomenica naj se predloži Visokemu Komisarijatu. Soglasno sprejeto.

7. V Posmrtni sklad sta se prijavila dva člana, ki sta bila sprejeta.

Šesta odborova seja se je vršila dne 17. oktobra 1941 ob peti uri popoldne.

Predseduje predsednik g. dr. Vrtačnik.

Predsednik poroča obširneje o korakih, ki jih je on podvzel v zadnjem času na merodajnih mestih za zboljšanje pokojninskih prejemkov.

Tajnikova poročila:

1. Na finančno direkcijo je bila vložena prošnja, da se naj pri izplačilu pokojnin za september povrne tudi preveč odtegnjeni prispevek za obrambni sklad za čas od 1. aprila do 1. julija t. l. od 1% drž. izrednega prispevka. (Se je zgodilo).

2. Pokrajinski odbor Rdečega križa je društvu poslal pismeno zahvalo za od društva uvedeno akcijo za socialno pomoč Rdečemu križu in prosi za nadaljevanje te nujno potrebne akcije.

3. Mestni pogrebni zavod je zadnji čas odklonil izplačilo popusta v nekem primeru smrti soproge nekega našega člana. Do sedaj je zavod priznaval tudi v primerih smrti žen in nepreskrbljenih otrok naših članov dogovorjeni popust. Tajnik je osebno interveniral pri g. upravitelju MPZ in sporazumno z njim poslal zavodu primerno pojasnilo, ki se prečita. (O rezultatu glej posebni članek v tej številki Upokojenca).

4. Predsednik Društva železniških upokojencev g. Šalamun se je zglasil v naši pisarni zaradi skupne akcije za zboljšanje pokojninskih prejemkov, predvsem pa tudi zaradi nameravane likvidacije Društva železniških upokojencev. Ker je večji del bivše Dravske banovine zaseden od nemške oblasti, se je število članov zelo znižalo in ne kaže, da bi društvo še naprej delovalo.

Bilo bi torej najbolje, da se društvo železniških upokojencev združi z našim društvom, oziroma, da člani društva železniških upokojencev pristopijo k našemu društvu. Tajnik je nato obiskal g. Šalamuna na njegovem stanovanju in mu razložil, da je naše društvo itak že storilo vse potrebne korake na merodajnem mestu za zboljšanje pokojninskih prejemkov. Če se bo izvršil razpust njegovega društva in bi člani pristopili k našemu društvu, bo tajnik predlagal upravnemu odboru, da se naj oprostite vplačila pristopnine. Tajnik je tudi opozoril g. Šalamuna, da je pri našem društvu itak že učlanjeno veliko število železničarjev. — Na znanje in soglasno odobreno.

5. Zaradi občnega zbora za upravno leto 1940., ki bi se naj vršil v novembru, se z ozirom na dejstvo, da se je zadnji občni zbor za upravno leto 1939. zaradi že objavljenih in znanih lanskih razmer mogel vršiti itak šele lani v novembru, torej je bila dana prilika, na tem občnem zboru poročati o delovanju upravnega odbora tudi že za skoro celotno solarno leto 1940., — sklene, da se občni zbor ne vrši in da se poroča v Upokoju

o društvenem delovanju v zadnjih dveh mesecih lanskega leta, o društveni imovini in o poslovanju ter stanju društvenega Posmrtnega sklada. (Je bilo obširno objavljeno v oktobrski številki Upokojenca).

Poslovodja Posmrtnega sklada poroča, da se je prijavilo za pristop pet novih članov, ki se vsi sprejmejo. Umrlo je pet članov.

Vsi popusti pri mestnem pogrebnem zavodu - ukinjeni

Dne 6. oktobra t. l. je naše društvo poslalo Mestnemu pogrebnemu zavodu naslednji dopis:

Št. 229/41

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1941.

Mestnemu pogrebnemu zavodu

v

Ljubljani.

Z ozirom na telefonični pogovor med gospodom upraviteljem MPZ in podpisanim tajnikom si usojamo sporočiti naslednje:

Gre namreč za vprašanje, ali imajo samo člani podpisanega društva po svoj čas sklenjeni pogodbi nadaljnji 10% popust pri pogrebnih I. II. III. in IV. razreda z Žal na pokopališče k sv. Križu in na okoliška pokopališča (na Viču, v Štepanji vasi, v Dravljah), če se na okoliško pokopališče vrši pogreb iz stanovanja umrlega in če leži hiša, iz katere se vrši pogreb, v območju župnije dotičnega okoliškega pokopališča, ali tudi rodbinski člani naših družtenikov, namreč žene in nepreskrbljeni otroci, ki so živeli ob smrti v skupnem gospodinjstvu, za katere je torej naš član moral skrbeti oz. jih preživljati s svojo pokojnino.

Pravilno se sklicuje gospod upravitelj na vsebino predmetne pogodbe, ki jo je pa menda ni najti pri Vašem cenjenem zavodu in tudi pri nas ne, o čemur smo Vam že poročali v svojem dopisu z dne 23. junija 1938, št. 202/38.

V prejšnjih oz. prvih letih poslovanja našega društva se namreč sploh ni vodil pri našem društvu vložni zapisnik, vsaj najti ga ni. Ustanovnik in prvi društveni predsednik, že umrli upokojeni računski direktor in dolgoletni občinski svetnik Anton Svetek je upravljal ob enem posle tajnika in blagajnika vse na svojem domu, — najbrž brez vložnega zapisnika. Brez dvoma je on izposloval omenjeni popust pri mestni občini in imel shranjeno pogodbo doma, kjer je pač ostala oz. ni bila izročena društvu. Ta popust se je izposloval brez vsakega dvoma pred letom 1929. Od takrat naprej je namreč podpisani tajnik nepretrgoma društveni tajnik in je bil že takrat objavljen ta popust v vabilih na drž. upokojence za pristop. Ta popust se je vedno od Vašega c. zavoda priznaval in to tudi v smrtnih primerih žen ali nepreskrbljenih otrok naših članov, ki so živeli ob smrti v skupnem gospodinjstvu.

Sklicujemo se tudi na naš dopis z dne 6. decembra 1940, št. 552/40, in na Vaša c. dopisa z dne 23. decembra 1940, št. 1092/40 in z dne 8. februarja t. l., št. 116/41/MPZ.

Podpisani tajnik je pred nekaj tedni osebno prinesel gospodu upravitelju koncept članka za naše društveno glasilo Upokojenec, ki ga je bilo treba ponovno objaviti zaradi na novo pristopivših članov. Pri tej priliki je gospod upravitelj upravičeno opozarjal na sedaj nastale razmere, na silni porast cen lesa, zvišanje pristojbin osobju

MPZ itd., kar vse bo morda uplivalo na revizijo raznih pogodb glede priznanih popustov.

Pri tej priliki si dovoljujemo opozoriti na naslednje dejstvo:

Precejšnje število državnih upokojencev v Ljubljani sploh ni učlanjeno pri našem društvu oz. sploh ni organizirano. Pogrebi naših članov oz. njih žena in nepreskrbljenih otrok so torej redki, kar je brez dvoma tudi razvideti iz Vaše evidence. Z ozirom na to dejstvo si usojamo prositi, da se pri morebitni presoji ukinitve popustov nemu ali drugemu društvu blagohotno upošteva obupno, gmotno stanje velike večine drž. upokojenstva.

Ta popust je torej iz socialnega in človekoljubnega stališča gotovo opravičen.

Za vse naše člane in tudi za naše društvo bi torej bila ukinitve tega popusta nenadomestljiv udarec. Če bi se torej kdaj razpravljalo o tem, Vas vljudno prosimo, da nas o tem obvestite, da odpošljemo pravočasno deputacijo h gospodu predsedniku mestne občine.

Sprejmite izraze odličnega spoštovanja

Anton Spende,
t. č. tajnik.

Dr. Ivan Vrtačnik,
t. č. predsednik.

Na ta dopis smo dobili naslednji odgovor:

Ljubljana 20. oktobra 1941.

Št. 725/41/MPZ

P. n.

Društvo drž. in samoupravnih upokojencev Ljubljana.

Mestni pogrebni zavod Vas tem potom vljudno obvešča, da je bil Upravni odbor Mestnega pogrebnega zavoda primoran na svoji seji dne 14. oktobra 1941 skleniti, da se z ozirom na visoko podražitev cen materialu, ki ga potrebuje Mestni pogrebni zavod za izvrševanje svoje stroke, ukiniti vse popuste z vsemi društvi, ki imajo tozadevno pogodbo z Mestnim pogrebnim zavodom.

Z ozirom na tozadevni sklep odpadejo od 14. oktobra 1941 dalje vsi popusti, katere je uživalo Vaše cenj. društvo pri naročitvi pogreba Vašega člana.

Prosimo Vas, da vzamete gornje blagohotno na znanje.

Z odličnim spoštovanjem

Impresa comunale pompe funebri Lubiana
Mestni pogrebni zavod Ljubljana

Podpis.

Živimo v zelo težkih časih. Ko bodo nastale normalne razmere in bo utihnila vojna vihra, ki tlačí prav vse narode, bo društvo storilo potrebne korake, da bodo naši člani zopet deležni popusta.

Povišanje uradniških plač in pokojnin na Hrvatskem. — Izplačevanje pokojnin v Nemčiji.

Z zakonsko odredbo Poglavnika dr. A. Paveliča z dne 30. julija so se vsi državni uslužbenci na novo razvrstili. Sestavi se posebna komisija, ki bo to razvrstitev v podrobnem izvedla in pripravila vse za dokončno ureditev službenih prejemkov do novega državnega proračuna za l. 1942.

Dokler se to ne zgodi, so se s l. avgustom vsem uslužbenecem zvišali prejemki takole: vsak uradnik ali uslužbenec dobi mesečno po 500 Kun več; za zakonito ženo še nadaljnjih 500 Kun na mesec; za zakonske otroke, za katere je že prej prejemal doklado, pa za prvega otroka povišek 200 Kun, za vsakega nadaljnjega otroka pa toliko, kolikor po tem predpisu pripada pred njim

rojenemu otroku, in še 50 Kun več. — Vsi ti poviški veljajo tudi za upokojence.

S posebno zakonsko odredbo se je § 155. u. z. spremenil, da se glasi: „Osební pokojninski prejemki gredo od prvega dne prihodnjega meseca izza meseca, v katerem je uslužbenec še imel pravico do aktivitetnih prejemkov, rodbinski pokojninski prejemki pa od prvega dne meseca izza uslužbenčeve smrti.“

*

V krajih bivše dravske banovine, zasedenih po nemških oblastih, so se po časopisnih vesteh državnim upokojencem povišale pokojnine za 50%. To se pravi: dosedanje pokojnine v dinarjih se povečajo za polovico v markah. Nova ureditev se lahko prekliče, vendar ostane v veljavi, dokler ne bo zadeva pokojnin državno pravno rešena. Politični komisariji in župani so pooblašteni, da dajo upokojencem potrebna pojasnila. Pogoj za izplačilo pokojnin po novem pa je, da so se bivši jugoslovanski upokojenci priglasili pri Heimatbundu. Kdor ne bo sprejet, ne dobi pokojnine. Takí upokojenci prejmejo samo podporo po splošnih določilih socialnega skrbstva.

Njegova Ekselenca Visoki Komisar je ob vsaki priliki posvedočil svojo visoko naklonjenost do državnih upokojencev in razumevanje do njihovih upravičenih potreb. Zbog tega dejstva in njegovega zatrdila naši deputaciji, da bodo pokojnine državnih upokojencev zvišane, smemo upati, da bodo tudi upokojenci Ljubljanske pokrajine deležni povišanja svojih v današnji draginji pod eksistenčnim minimom stoječih pokojninskih prejemkov.

Stanarine v Beogradu znižane.

Komisar ministrstva za cene in mezde je z novo uredbo določil, da se morajo stanarine v Beogradu znižati s 1. septembrom t. l. in sicer za vsa stanovanja, za katera stanarina ne presega din 2200.— V zgradbah, ki so bile uporabljene že pred koncem l. 1921., se zniža najemina do 1000.— din mesečno za 15%, od 1500.— do 2000.— din za 10%; v zgradbah, ki so prešle v uporabo v času od l. 1922. do 1. septembra 1939, najemine do 1500.— din za 15%; v zgradbah, uporabljenih šele po 1. sept. 1939, najemine do 1500.— din za 25%, one od 1500.— do 2200.— din pa za 20%.

Delovni čas v državnih uradih.

Začenši s 5. novembrom t. l. ter do vključno 31. marca prihodnjega leta so uradne ure v državnih uradih in javnih ustanovah, ki so kakor koli podvržene državnemu nadzorstvu, določene od 9. zjutraj do 15. ure popoldne ob delavnikih ter od 9. do 13. ure ob nedeljah in praznikih brez prekinitve. Izjeme veljajo le za posebne službe, glede katerih bodo izdane posebne določbe.

Za časa vojne so ukinjene vse proslave narodnih praznikov in civilnih svečanosti z izjemo naslednjih dni, ko javni uradi nimajo dela: Novo leto, 6. januar, 19. marec, velikonočni dnevi, vnebohod, sv. Rešnje telo, 29. junij, 15. avgust, 1. november, 8. december in 25. december.

Oddajanje stanovanja v podnajem.

Po uredbi Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino, št. 15 z dne 27. sept. 1941, si mora vsak, ki hoče dajati stanovanja v podnajem, dobiti dovoljenje kvesture v mestu Ljubljana, odnosno od okrajnega poveljstva v drugih občinah pokrajine. Predpisane tiskovine: **Obrazec za prošnjo** — cena

L 0.75, vpisna pola — L 0.75 in prijavnice (pola-gati v dvojniki) cena po L 0.10, so naprodaj v Ljudski knjigarni v Ljubljani, Pred škofijo 5.

Kovanci po 5 lir vzeti iz prometa.

Z odlokom finančnega ministra z dne 15. oktobra t. l. je odrejen odvzem iz prometa srebrnih kovancev po 5 lir. Ti kovanci so izgubili sleherno vrednost z dnem 31. oktobra t. l. in jih po po tem terminu mogoče zamenjati do 30. novembra t. l. pri vseh javnih blagajnah, poštnih, računskih, finančnih in železniških uradih.

Ustanovitev Osrednje zadruge zadrug državnih uslužbencev.

V zadrugi register je bila 6. oktobra vpisana Osrednja zadruga zadrug državnih uslužbencev. To zadrugo so na občnem zboru 13. julija ustanovile zadruge državnih uslužbencev, ki jih je v Ljubljanski pokrajini 10. Nova Osrednja zadruga bo zastopala interese vseh zadrug državnih uslužbencev raznih panog tako napram oblastem, kakor napram drugim zadruginim ustanovam. Zadruge državnih uslužbencev imajo brez dvoma svojstven značaj in je zato potrebno, da imajo svojo osrednjo zadrugo, ki bo spravljalna v medsebojni sklad težnje in potrebe posameznih zadrug in bo zlasti nabavljala posameznim zadrugam blago in druge življenjske potrebščine. Vršila bo tudi ostale funkcije bivše Zveze nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev v Beogradu. Po strokovnih organih bo nadzorovala delovanje včlanjenih zadrug, dajala bo zadrugam kredite in sprejemala od njih ter od drugih oseb vloge. Končno bo posredovala za svoje članice in njihove zadrugnike v vseh poslih življenjskega in elementarnega zavarovanja. V pravilih je vrhu tega predvideno, da bo ta osrednja zadruga, če se pokaže potreba in možnost, ustanovila in vodila delavnice in slična podjetja za proizvodnjo blaga, ki ga prodajajo včlanjene zadruge.

Upravni odbor nove osrednje zadruge tvorijo gg.: Emil Klebel, viš. kontrolor drž. železnic (predsednik), inž. Josip Otahal, teh. viš. svetnik v pok. (podpredsednik), Josip Luschützky, inspektor drž. železnic, Ernest Jeras, inspektor v pok., Franc Cvetko, oficial v pok., Franc Gorkič, viš. računski inspektor drž. železnic, V nadzorstvenem odboru pa so gg.: dr. Rudi Kyovsky (Novo mesto), Zdravko Štolfa (Kočevje), Drago Outrata, Franc Sovre in Ivo Marsel (Ljubljana).

Društvena pisarna je v Wolfovi ulici 10 preko dvorišča v drugem poslopju, 2. nadstropje. Telefonska št. 45-53. Društveni čekovni račun poštne hranilnice št. 12-131, oni društvenega posmrtnega sklada pa št. 17-678.

Uradne ure v društveni pisarni ob delavnikih od 10. do 12. ure dopoldne; če je pisarna popoldne odprta, se morejo tudi popoldne dobiti informacije.

Člane, ki se obračajo pismeno za razne informacije in intervencije na društvo, prosimo, da prilagajo za odgovor znamke za eno liro.

Glasilo Društva državnih in samoupravnih upokojencev v Ljubljani.

Predstavniki dr. Ivan Vrtačnik. — Odgovorni urednik Anton Spende. — Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Predstavniki Fr. Kralj. — Vsi v Ljubljani.